

SATU ROMMI

*Jooginien
jäljillä*

Jooginien jäljillä

© 2023 Satu Rommi

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-9348-0

Jooginien jäljillä

Sisällysluettelo

Esipuhe	7
1. Jumalattaren juhla	11
2. Lyhyt katsaus jumalatarhistoriaan.....	18
3. Durga: soturijumalatar ja veriuhrit	31
4. Pyhä yoni ja veren voima.....	37
5. Kalin jäljillä Kalkutassa, osa 1: Jonoon! Jonoon!	46
6. Kalin jäljillä Kalkutassa, osa 2: Hän on luova ja tuhoava voima	55
7. Varanasi: miehet selittävät minulle asioita, Intia-versio	63
8. Jooginien kosketus: Hirapurin Chausath Yogini -temppelissä	72
9. Pyhät äidit: naiset guruina.....	81
10. Joogan historian naiset	90
11. Modernin jooginin mietteitä	112
12. Arkielämän jumalattaret	125

Esipuhe

64 jooginin temppeli, Hirapur, 2020.

Pieni temppeli nököttää vihreiden peltöjen reunamilla. Temppelin kivimuurit ovat matalat eikä sillä ole kattoa. Sisäänkäynti on niin ahdas, että siitä mahtuu kulkemaan vain yksi ihminen kerrallaan. Kun astun sisäpihalle, tuntuu siltä, että olen saapunut jonkinlaiseen eri aikakaudella elävään, erilaisella tavalla värähtelevään tilaan. Muu maailma on jäänyt kauas.

Seinämuurin syvennyksistä temppeliin tulijaa katselevat kiviset jooginipatsaat. Joogineilla on kapea vyötärö ja pyöreät rinnat, ja heillä on kumppaneinaan eläimiä. Jotkut jooginit näyttävät tyyniltä, jotkut hymyilevät, jotkut vaikuttavat salaperäisiltä ja joidenkin ilmeet näyttävät yksinkertaisesti hurjilta. Jotkut tanssivat.

Joogini-sanalla tarkoitetaan yleensä joogaa harjoittavaa naista, mutta tämän keskiaikaisen temppelin jooginit olivat eräänlaisia jumalattaria, joiden ympärille kehittyi oma kulttinsa. Joogineilla uskottiin olevan yliluonnollisia voimia, ja itäisessä Intiassa joogineille rakennettiin useita temppeleitä. Hirapurin 64 jooginin temppeli rakennettiin 800-luvulla, kun jooginikultti eli kulta-aikaansa. Kerrotaan, että täällä on aikanaan järjestetty yöllisiä kokoontumisia, joissa on juotu viiniä, syöty lihaa ja tehty monenlaisia tantran harjoituksia.

Jooginien ohi kulkiessani tunnen niskassani ja selässäni kevyen tuulenviireen, vaikka aamu on täysin tyyni. Tuntuu siltä, kuin joku kutittaisi selkääni höyhenellä, mutta takanani ei ole ketään. Olen temppelissä yksin, seuranani vain kiviset jooginit.

Tämä kirja sai alkunsa perinpohjaisesta kyllästymisestä pyhiin miehiin.

Joogapiireissä on kuohunut viime vuosikymmenen aikana, kun joogaguru toisensa jälkeen on pudonnut jalustaltaan erilaisten skandaalien takia. Pyhistä korkeuksistaan on romahtanut paitsi intialaisia guruja myös länsimaisia joogaopettajia, kun lukemattomat naiset ovat kertoneet joogasaleissa tapahtuneesta ahdistelusta ja häirinnästä tai asemaansa väärinkäyttäneistä opettajista. Samalla monet joogaa harjoittavat naiset ovat pohtineet naisten asemaa nykyisessä joogakulttuurissa ja joogan historiassa.

Nähtyäni tarpeeksi monta guruskandaalia, joista yksi tapahtui yli 20 vuotta harjoittamassani astangajoogassa, en jaksanut lukea enää yhtään kirjaa, jossa pääosassa ovat pyhät miehet ja naisille jää sivuosa – jos sitäkään. En jaksanut perehtyä miesten kirjoittamiin joogateksteihin enkä kuunnella pönöttävien pyhien miesten oppeja. Ja kun itse dalai-lama sitten vuonna 2019 sanoi, että jos hänen seuraajansa olisi nainen, tämän tulisi olla hyvännäköinen⁽¹⁾, oli kärsivällisyyteni ja arvostukseni hölmöileviä pyhiä miehiä kohtaan loppunut viimeistä pisaraa myöten.

Päätin lähteä jälleen kerran Intiaan, tällä kerralla etsimään pyhiä naisia: naisguruja, jumalattaria ja joogineja. Aloin tutkia naisten henkisiä traditioita ja etsiä naisia joogan historiankirjoista. Aloin miettiä, onko se, mitä tiedämme joogan historiasta, sittenkin vain osa totuutta. Entä jos jooginit, naisgurut ja pyhät naiset ovat yhtä tärkeitä joogan tarinassa kuin joogit, miesgurut ja pyhät miehet?

Minua oli jo pitkään kiehtonut intialaisten traditioiden käsitys feminiinisestä jumaluudesta ja erityisesti *shaktista* eli maailmankaikkeuden luovasta energiasta ja Jumalattaren voimasta. Asuessani Intiassa 2000-luvun puolivälissä vierailin monissa jumalatartempeleissä, joissa näin, kuinka Jumalatar ilmestyy lukemattomissa eri muodoissa. Jumalattaret ovat kauniita, hyvän-
tahtoisia ja armollisia, mutta myös urheita, voitokkaita ja joskus jopa verenhimoisia. Kristinuskossa ja muissa ns. abrahamilaisissa uskonnoissa Jumala on mies, jolla ei ole puolisoa ja jonka poika syntyi neitsyestä; yksinäinen auktoriteetti, joka ylhäältä taivaasta katselee alaspäin meitä maan päällä synnissä

rypeviä ihmisparkoja. Intiassa taas jumalattaret ovat hyvinkin maanläheisiä ja ominaisuuksiltaan jopa inhimillisiä, ja he ovat jo vuosituhansia olleet oleellinen osa sekä virallista hindulaista mytologiaa että kansanuskon perinteitä.

Olin suunnitellut kirjaa Intian jumalatartempeleistä ja jumalatarkulteista jo vuosien ajan, mutta kirjan toteutumista hidasti aina se, että minun ha-luttiin kirjoittavan kirjoja, joita en halunnut kirjoittaa, ja toisaalta kukaan ei halunnut julkaista sitä kirjaa, jonka itse oikeasti halusin kirjoittaa. Ajatus jumalattarista ja joogineista ei kuitenkaan jättänyt rauhaan, ja apurahojen ansiosta pystyin vihdoinkin aloittamaan kirjoittamisen ilman kustannussopimusta. Lopulta kustansin kirjan itse. Tässä siis on se kirja, jonka halusin aina kirjoittaa, vaikka kukaan ei halunnutkaan sitä kustantaa.

Jooginien jäljillä ei suinkaan ole akateeminen tutkimus, vaan sisältää omia matkakertomuksia, tutkimustietoa, kokemuksia, näkemyksiä ja sekä myyttisiä että todellisia henkilöitä. Lähdekirjallisuus löytyy kirjan lopusta ja sisältää sekä tutkimuksia että muita tekstejä, eikä lähteitä ole valittu erityisen objektiivisesti vaan sen perusteella, mikä minua itseäni on innostanut ja auttanut matkustaessani ympäri Intiaa pyhiinvaelluksilla ja retkillä *shaktipithoille*, jumalatarten palvontapaikoille tai voimapaikoille. Historialliset faktat (esimerkiksi tekstien arvioidut kirjoittamisajat tai temppelien rakentamisvuodet) perustuvat yleisesti hyväksyttyihin arvioihin. Toisaalta intialaisten tutkijoiden ja länsimaisten tutkijoiden arviot esimerkiksi joogaa käsittelevien tekstien iästä eroavat usein toisistaan melkoisesti. Osa kirjasta perustuu vuosien joogaopintoihin, intialaisen mytologian lukemiseen ja intialaisen filosofian opintoihin sekä moniin vierailuihin Intian jumalatartempeleissä viime 20 vuoden aikana. Osa perustuu alkuvuodesta 2020 juuri ennen koronapandemiaa tehtyyn tutkimus- ja pyhiinvaellusmatkaan.

Tämä on kirja jumalattarista, joogineista, pyhiinvaelluksista, naisguruista, naismystikoista ja naisista joogan historiassa. Tämä on matkakirja Jumalattaren voimapaikoille Intiassa, ja kirja niille joogaa harjoittaville naisille, jotka minun laillani ovat kyllästyneet tarinoihin pyhistä miehistä. Kirjassa mietitään myös, millainen joogan tarina olisi, jos pääosassa eivät olisikaan joogit vaan jooginit, ja kysytään, onko naisten jooga ollut erilaista kuin mies-

ten jooga. Kirjan loppuosassa mietitään, tarvitsevatko naiset (kuten viime vuosina on ehdotettu) kokonaan oman joogansa.

Olen saanut tähän kirjaprojektiin apurahaa Suomen tietokirjailijat ry:ltä sekä Taiteen edistämiskeskukselta. Matkaan Kalkutan Kali-temppelisiin ja Odis-han jooginitemppelisiin sain matka-apurahaa Suomen tietokirjailijat ry:ltä.

Kirjoitusasusta: Jumalatar kirjoitetaan kirjassa toisinaan isolla ja toisinaan pienellä alkukirjaimella. Kun jumalatar on kirjoitettu pienellä, viitataan erilaisiin jumalattariin (esimerkiksi Durga tai Lakshmi) tai jumalattarien erilaisiin muotoihin. Kun taas Jumalatar kirjoitetaan isolla alkukirjaimella, viitataan kaiken takana olevaan Suureen Jumalattareen. Shakti on kirjoitettu isolla alkukirjaimella silloin, kun viitataan Suureen Jumalattareen tai Shivan puolisoon, ja pienellä alkukirjaimella silloin, kun shaktilla tarkoitetaan yksinkertaisesti voimaa tai energiaa.

Sanskritinkieliset sanat on kirjoitettu lukemisen ja painamisen helpottamiseksi enimmäkseen ilman tarkkeita, mutta joidenkin termien ja nimien sanskritinkieliset versiot löytyvät sanastosta kirjan lopusta.

JOOGINIEN JÄLJILLÄ sai alkunsa kyllästymisestä pyhiin miehiin.

Kun joogaguru toisensa jälkeen päätyi viime vuosina erilaisten skandaalien keskelle, aloin tutkia naisten traditioita ja etsiä joogan historian naisia. Matkustin jälleen kerran Intiaan. Kiersin jumalatar-tempeleitä ja luin jumalatarmytologiaa. Aloin miettiä, millainen joogan tarina olisi, jos sen pääosissa eivät olisi joogit vaan jooginit.

Jooginien jäljillä on kirja jumalattarista, joogineista, pyhiinvaelluksista, naisguruista ja naisista joogan historiassa. Se on kirja niille joogaa harjoittaville naisille, jotka ovat kyllästyneet sellaisiin joogakirjoihin, joista naiset on unohdettu. Se on myös matkakirja Intian jumalatar-tempeleihin ja voimapaikoille. Kirjassa mm. jäljitetään keskiaikaista jooginikulttia, vieraillaan Kalkutan Kali-tempeleissä ja kartoitetaan Intian pyhiä naisia.

Olen saanut kirjoitustyöhön apurahaa Suomen tietokirjailijat ry:ltä ja Taiteen edistämiskeskukselta, ja lisäksi matka-apurahan Suomen tietokirjailijat ry:ltä.

SATU ROMMI on matkakirjailija, vapaa toimittaja ja astringjoogan opettaja. Hän on kirjoittanut useita kirjoja Intiasta ja Kaakkois-Aasiasta. Uransa aikana Rommi on mm. työskennellyt BBC:n suomenkielisessä toimituksessa Lontoossa, asunut vuosia Intiassa joogaa harjoittamassa sekä kiertänyt Kaakkois-Aasiaa joogaopettajana. Hänen aiemmista teoksistaan *Moottoripyörällä Himalajalle* (2011) valittiin Mondon Vuoden Matkakirjaksi.

BoD

9 789528 093480